

Č. 1197.

Pozemková reforma: * Odepření souhlasu ke zcizení zabraných nemovitostí podle § 7 zák. zábor. z důvodu, že strana kupující bude se moci v brzké době domáhati nemovitostí těch v řízení přidělovém, nemá opory v zákoně.

(Nález ze dne 2. března 1922 č. 3022.)

Věc: J. C-M. v C. (adv. Dr. R. Saturník z Prahy) proti státnímu pozemkovému úřadu v Praze stran odepření souhlasu ke zcizení pozemků.

Výrok: Naříkaná rozhodnutí se zrušují pro nezákonnost.

Důvody: — — — Stpů nař. výnosem nevyhověl žádosti správy velkostatku S. za udělení souhlasu ke zcizení části pozemku č. kat. — v L. Josefu F. z toho důvodu, že velkostatek bude letos převzat, a Josef F. bude se moci v rámci řízení přidělového ucházeti o příděl pozemků.

Rovněž tak nevyhověl stpů druhým výnosem žádosti téže správy za udělení souhlasu k prodeji pozemků č. kat. — a — ve S. pro okresní správní komisi ve S. k výstavbě humanitních ústavů na těchto pozemcích. Velkostatek nabídl ve vyvlastňovacím řízení okresní správní komisi, že pozemky ty dobrovolně odprodá a vyžádá souhlas stpů pro toto zcizení.

O stížnostech uvážil nss toto:

ad 1. — — —

Na rozdíl od nálezu z dnešního dne č. 3021 (Boh. č. 1196 adm.) nemohl sice nss odepřítí přípustnost námítce, že rozhodnutí je zmatečné, protože se zakládá na usnesení správ. výboru, jehož pravomoc již zanikla, neboť tu nejde o případ, kdy má předpis o vyžádání souhlasu správ. výboru povahu pouhé instrukcionální direktivy, jako tomu je při stanovení postupu, v jakém zabraný majetek má býti přejímán, musil však námítku tu uznati za bezpodstatnou, neboť ze spisů nevychází nikterak na jevo, že by byl správní výbor vůbec při rozhodování věci se zúčastnil, a také nelze tvrditi, že by dle zákona zúčastniti se musil.

Ve věci samé sluší uvážiti, že naříkaná rozhodnutí opírají se vlastně o důvody dva, a sice shledává stpů překážku pro udělení souhlasu ke zcizení jednak v tom, že velkostatek má býti v roce 1921 převzat, a uchažeči o pozemky budou se moci domáhati pozemků v rámci řízení přidělového, jednak že propuštěním pozemků ze záboru rušilo by se účelně řešení úpravy pozemkového vlastnictví na velkostatku.

Pokud stížnosti brojí proti těmto důvodům nař. rozhodnutí, nemohl jim nss odepřítí důvodnost.

Podle stálé judikatury nss nemůže státní pozemkový úřad, když udílí nebo odpírá souhlas k propuštění ze záboru dle § 7 zábor. zák., postupovati zcela libovolně, nýbrž musí se pohybovati v mezích, daných mu účelem zákona záborového. Zákony o pozemkové reformě nevylučují totiž úplna disposiční právo vlastníkovu se zabranými nemovitostmi, nýbrž omezují je pouze potud, pokud toho je potřebí k provedení účelů, jichž se stát pozemkovou reformou snaží dosíci. Z toho jest zřejmo, že stpů může ode-

přítí udělení žádaného souhlasu k dispozicím vlastnickým jen tehdy, když by dispozice ty rušily provádění pozemkové reformy na zabraných nemovitostech. S tohoto hlediska posuzovati jest také důvody, na nichž žal. úřad založil své rozhodnutí.

V tom směru pak nutno konstatovati, že nehledě k tomu, zda bylo lze převzítí majetek st-lův ve lhůtě v rozhodnutí uvedené, a zda přidělové řízení bezprostředně bylo zahájeno, jak rozhodnutí tvrdí, stížnosti však popírají, nelze spatřovati nějaké ohrožení nebo stížení provedení pozemkové reformy jen v tom, že se ze záboru propustí pozemek pro osobu nebo korporaci, jež by se mohla v brzké době domáhati tohoto pozemku v řádném řízení přidělovém. Úřad také, přiváděje tento důvod k platnosti, netvrdí, že by propuštěním ze záboru nastaly nějaké škodlivé účinky pro provádění pozemkové reformy, nýbrž odpírá souhlas jedině proto, že přání nabyvatelů pozemků bude moci býti vyhověno v krátké době přidělem úředním.

Nespatřuje-li však stpú, pokud o tento důvod jde, ve zcizovacích aktech stížení nebo maření pozemkové reformy a odepřel-li souhlas svůj z důvodu jiného, pak zřejmě vybočil z mezí daných jeho uvažování účelem zák. zábor. a bylo by zajisté zrušiti rozhodnutí jeho jako nezákonná, kdyby neobstál ani druhý důvod, o který se nař. rozhodnutí opírají.

Pokud pak žal. úřad odůvodnil své rozhodnutí tím, že by propuštění ze záboru rušilo účelné řešení úpravy pozemkového vlastnictví na zabraném velkostatku, nevybočil ovšem z mezí daných mu zákony o pozemkové reformě, a nelze shledávati v tomto výroku jeho nějakou nezákonnost. St-lé však popírají správnost tohoto úsudku uvádějíce, že zcizení k účelům stavebním státem podporovaným a k účelům humanitním, jimž zákon přidělový dává před jinými účely přednost, není v odporu s cíli, které sledují zákony o pozemkové reformě.

Úřad, ačkoliv připouští možnost, že oba uchazeči budou moci nabýti požadovaných jimi pozemků v řádném řízení přidělovém, přece odpírá st-lům souhlas k dobrovolnému přenechání pozemků z důvodu, že propuštění ze záboru vadilo by účelnému řešení úpravy pozemkového vlastnictví na velkostatku. Z jakých skutkových okolností žal. úřad vycházel, když k tomuto seznání dospěl, nař. rozhodnutí vysvětlení nepodávají. Nedostatek řádného odůvodnění jich v tom směru byl však s to stížiti st-li obranu proti rozhodnutím těm a nss-u bylo tím znemožněno posouditi, zda uvedený úsudek úřadu utvořen byl v řízení prostém vad dle § 6, odst. 2 zák. o ss. Zakládá tudíž nedostatek onen podstatnou vadu řízení, jež způsobuje, že nař. rozhodnutí ani o druhý důvod svůj opřena býti nemohou. — — —

Č. 1198.

Š k o l s t v í: Osadní zastupitelstvo není stranou v záležitostech, které se týkají expositury obecné školy, zřízené v osadě.

(Nález ze dne 3. března 1922 č. 3036.)

V ě c: Osadní zastupitelstvo v O. (adv. Dr. B. Eiselt z Prahy) proti ministerstvu školství a národní osvěty v Praze stran zrušení expositury v O.